

BÖLÜM 15

Öfke Nöbetine ve Tutturmalara Yaklaşım

Ahmet BÜBER¹

ÖFKE NEDİR?

Öfkenin anlamı ile ilgili farklı tanımlar bulunmaktadır. Bu tanımlardan birine göre öfke; bireyin kendisine kasıtlı olarak yanlış yapıldığını hissettiğinde oluşan, karşı çıkma özelliğinde bir duygudur. Bir başka tanıma göre öfke, bireyin hedefine ulaşması engellendiğinde verdiği tepkidir. İnsanoğlunun öfke deneyimleme kapasitesi yaşamın ilk aylarında gelişmektedir.

Çocuğun öfkelenmesi tıpkı sizin de bazen yaşadığınız gibi aslında normal bir deneyimdir. Ancak bazen bu duygu şiddetlenir ve öfke nöbeti haline de gelebilir. Öfke nöbetini daha detaylı incelemeden önce, gözünüzde daha kolay canlanması için size Ali’yi anlatarak başlamak istiyorum. Ali 3,5 yaşında, yaşıyla uyumlu gelişim özellikleri gösteren bir çocuktur. Kreşe gitmektedir ve öğretmenine göre kreş ortamında uyumu gayet iyidir, arkadaşları ile de güzel vakit geçirebilmektedir. Ancak Ali’nin annesi haftada bir kez olan, ağlama, bağırma, kendini yerlere atma ve çevreye vurma şeklinde gerçekleşen öfke nöbetlerinden şikayetçidir. Öfke nöbetleri özellikle istediği bir şeye izin verilmediğinde ortaya çıkmakta bazen de kendisinden bir şey yapması (ör: dışarı çıkmak için gidip kıyafetlerini giymek) istendiğinde görülmektedir. Öfke nöbetleri bazen 5 dakika içinde sonlanırken bazen de 20 dakika sürebilmektedir. Ali’nin babası evde bu sorun olduğunda “bir şekilde başa çıkabildiklerini” ama “özellikle markete ya da bir misafiriğe gittiklerinde bu nöbetlerin arttığını” bildirmektedir. Bu tip yerlerde

¹ Doç. Dr., Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları AD., ahmetbuber@gmail.com, ORCID iD: 0000-0001-6293-2565

KAYNAKLAR

1. Abarua, H. (2020). Relationship of Parenting to Temper Tantrum Behavior of Children 3-5 Years Old in Paud Mawar Fkip Unpatti. *Edu Sciences Journal*, 1(1), 44–51.
2. American Academy of Pediatrics. (2008). *Temper Tantrums: A Normal Part of Growing Up*.
3. Anger and Aggression. (n.d.). Retrieved from <https://www.apa.org/topics/anger>
4. Bani Salameh, A. K., Malak, M. Z., Al-Amer, R. M., Al Omari, O. S. H., El-Hneiti, M., & Abu Sharour, L. M. (2021). Assessment of temper tantrums behaviour among preschool children in Jordan. *Journal of Pediatric Nursing*.
5. Belden, A. C., Thomson, N. R., & Luby, J. L. (2008). Temper Tantrums in Healthy Versus Depressed and Disruptive Preschoolers: Defining Tantrum Behaviors Associated with Clinical Problems. *Journal of Pediatrics*, 152(1), 117–122.
6. Bufferd, S. J., Dyson, M. W., Hernandez, I. G., & Wakschlag, L. S. (2016). Explicating the “Developmental” in Preschool Psychopathology. In *Developmental Psychopathology* (pp. 1–35).
7. Carlson, G. A., Danzig, A. P., Dougherty, L. R., Bufferd, S. J., & Klein, D. N. (2016). Loss of Temper and Irritability: The Relationship to Tantrums in a Community and Clinical Sample. *Journal of Child and Adolescent Psychopharmacology*, 26(2), 114–122.
8. Coyne, S. M., Shawcroft, J., Gale, M., Gentile, D. A., Etherington, J. T., Holmgren, H., & Stockdale, L. (2021). Tantrums, toddlers and technology: Temperament, media emotion regulation, and problematic media use in early childhood. *Computers in Human Behavior*, 120, 106762.
9. Daniels, E., Mandlco, B., & Luthy, K. E. (2012). Assessment, management, and prevention of childhood temper tantrums. *Journal of the American Academy of Nurse Practitioners*, 24(10), 569–573.
10. Fauziah, Y., Efendi, F., Pratiwi, I. N., & Aurizki, G. E. (2019). Parental self-efficacy on temper tantrum frequency in children. *Indian Journal of Public Health Research and Development*, 10(8), 2798–2802.
11. Harlow, M., Wolman, L., & Fraser-Thomas, J. (2020). Should toddlers and preschoolers participate in organized sport? A scoping review of developmental outcomes associated with young children’s sport participation. *International Review of Sport and Exercise Psychology*.
12. Knauer, H. A., Ozer, E. J., Dow, W. H., & Fernald, L. C. H. (2019). Parenting quality at two developmental periods in early childhood and their association with child development. *Early Childhood Research Quarterly*, 47, 396–404.
13. Knopf, A. (2015). Negative Parenting: A Guide for Parents. *The Brown University Child and Adolescent Behavior Letter*, 31(S2), 1–2.
14. Lawlor, M. A., & Prothero, A. (2011). Pester power - a battle of wills between children and their parents. *Journal of Marketing Management*, 27(5–6), 561–581.
15. Leung, A. K. C., Leung, A. A. M., Wong, A. H. C., & Hon, K. L. (2018). Breath-Holding Spells in Pediatrics: A Narrative Review of the Current Evidence. *Current Pediatric Reviews*, 15(1), 22–29.
16. Lewis, M. (2010). The Development of Anger. In M. Potagal, G. Stemmler, & C. Spielberger (Eds.), *International Handbook of Anger* (pp. 177–191). New York: Springer.
17. MacKenzie, M. J., Nicklas, E., Waldfogel, J., & Brooks-Gunn, J. (2013). Spanking and child development across the first decade of life. *Pediatrics*, 132(5), 1118–1125.
18. Manning, B. L., Roberts, M. Y., Estabrook, R., Petitclerc, A., Burns, J. L., Briggs-Gowan, M., ... Norton, E. S. (2019). Relations between toddler expressive language and temper tantrums in a community sample. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 65.
19. Morin, A. (n.d.). 7 Ways Parents Can Put an End to a Child’s Pestering. Retrieved from <https://www.verywellfamily.com/stop-your-child-from-pestering-1094978>

20. Österman, K., & Björkqvist, K. (2010). A cross-sectional study of onset, cessation, frequency, and duration of children's temper tantrums in a nonclinical sample. *Psychological Reports, 106*(2), 448–454.
21. Phelan, T. W. (2016). *1-2-3 Magic: Effective Discipline for Children 2–12* (Sixth). Naperville, Illinois: Sourcebooks, Inc.
22. Potegal, M. (2019). On Being Mad, Sad, and Very Young. In *Irritability in Pediatric Psychopathology* (pp. 105–146).
23. Potegal, M., & Davidson, R. J. (2003). Temper tantrums in young children: 1. Behavioral composition. *Journal of Developmental and Behavioral Pediatrics, 24*(3), 140–147.
24. Potegal, M., Kosorok, M. R., & Davidson, R. J. (2003). Temper tantrums in young children: 2. Tantrum duration and temporal organization. *Journal of Developmental and Behavioral Pediatrics, 24*(3), 148–154.
25. Raising Children Network. (n.d.). Kids asking for things: how to handle it. Retrieved from <https://raisingchildren.net.au/toddlers/family-life/shopping-with-children/when-children-ask-for-things>
26. Schmitt, B. (n.d.). Whining and Pestering. Retrieved from <https://pediaclinic.net/Whining-and-Pestering>
27. Wakschlag, L. S., Choi, S. W., Carter, A. S., Hullsiek, H., Burns, J., McCarthy, K., ... Briggs-Gowan, M. J. (2012). Defining the developmental parameters of temper loss in early childhood: Implications for developmental psychopathology. *Journal of Child Psychology and Psychiatry and Allied Disciplines, 53*(11), 1099–1108.
28. Wakschlag, L. S., Estabrook, R., Petittclerc, A., Henry, D., Burns, J. L., Perlman, S. B., ... Briggs-Gowan, M. L. (2015). Clinical Implications of a Dimensional Approach: The Normal:Abnormal Spectrum of Early Irritability. *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry, 54*(8), 626–634.
29. Watson, T. S., Watson, T., & Gebhardt, S. (2010). Temper Tantrums : Guidelines for Parents and Teachers. *National Association Of School Psychologists, 1–4*.